

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor
 Pe o jum. de an 12 „
 Pe trei luni . . . 6 „
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40 lei.
 Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 Târgul Inului Nr. 80

INSERATELE
 se primesc la administrație. Prețul după tarif și învalabil.

Manuscrisele nu se înnapoază.

Mentalitate turanică.

București, Iulie 1914.

Evenimentele recente din politica sud-est-europeană au avut darul să aducă neamului nostru câteva prietenii mai mult sau mai puțin sigure, în mișcări și mișcătoare, — și, aceleași evenimente, au făcut să se accentueze două dușmăni mai mult sau mai puțin vechi, dar sigure.

E vorba de Bulgari și de Maghiari.

Bulgarii ne urăsc în chip sălbatic, fiindcă suntem principala piedică în calea politicii lor de expansiune, care nu cunoaște margini; iar Maghiarii ne urăsc, fiindcă suntem piedica cea mai serioasă hegemoniei lor înăuntrul. Maghiarii — fiindcă pe ei îi cunoaștem mai de mult și mai de aproape — au urât chiar și pe prietenii noștri, fără ca aceștia să le fi fost dușmani lor. Așa, au urât și scos din viața publică pe Moșary — și numai Dumnezeu știe cât de mult îi doare căderea lui Francisc Ferdinand la Serajevo.

Sunt dușmăni cauzate de piedecile ce le întâmpină un popor în desvoltarea lui firească și în calea aspirațiilor lui legitime. Acestea sunt dușmăni *onorabile*, ca să nu zic hincucivântate — și le găsim la orice popor. Și mai sunt, apoi, dușmăni de natură patologică, dușmăni față de ori-ce vecin, dușmăni pentru motivul simplu că el există dincolo de miezul, pentru că progresa, pentru că e tare, fără de altfel să fie agresiv și periculos. Dușmănie atavică cultivată prin deprindere, dușmănie turanică.

Ca o consecință a acestei mentalități, Bulgarii, ca și Maghiarii, au năzuit întotdeauna — chiar și atunci când le era propria existență în joc — au năzuit la stăpâniri nefirești. Maghiarii au năzuit, pe vremuri, la stăpânirea Boemiei, Vienei și Principatelor românești. Tot așa, în ceia ce privește țările sârbești din miază-zi, pe cari ar vrea să le încorporeze Ungariei chiar și acum când umbă în cărți. Bulgarilor le trebuiesc cel puțin gurile Dunării

plus cele patru mări, inclusiv Adriatică — și urăsc pe toată lumea, începând cu Grecii și sfârșind cu Țarul tuturor Rușilor...

Ungurii și Bulgarii nu ne urăsc deci pentru că suntem o piedecă în calea aspirațiilor lor firești, fiindcă în această privință noi nu constituim o piedecă. Sunt numeroase și eclatante dovezi în răsboaiele pe cari Principatele române le purtau împotriva „păgânilor“ de pe vremuri, în *numele creștinătății*. De atâtea-ori, Domnii români trebuiau să deschidă lupta singuri, și foarte rar, în locul ajutorului promis de vecinul de peste Carpați, soseau 200—300 ostași abia în ceasul al 12-lea! Bulgarii, în ziua când erau liberați din lanțurile robiei de veacuri (1877) refuzau până și apa rece dorobanțului liberator, iar după 25 de ani de viață de stat, uitând toate sacrificiile bănești ale Domnilor români pentru biserica și cultura bulgară și ospitalitatea de care se bucuraseră atâtea refugiați politici în veacul al 19-lea, ucid, în mijlocul drumului, pe Mihăileanu, care afirma, și el, dreptul la cultură și biserică națională pentru români... nu pentru românii din Bulgaria, ci pentru cei din *Macedonia turcească*! Tot ei încearcă să asasineze pe M. S. Regele liberator și să sfărâme podul dela Cernavoda.

Dar mentalitatea turanică, care, în perfidia ei, nu cade departe de mentalitatea jidovească — în Ungaria și Bulgaria evreii sunt de altfel mai mult tolerați — această mentalitate produce gesturile cele mai neașteptate în relațiile cu vecinii. Nefind capabili de o printrine adevărată, ei o acordă ori-cui, după calcul, din trebuința de a servi ura și răsunarea. Ast-fel ne-a fost dat să-i vedem pe nepoții celor sdrobiți la Siria organizând excursia la Petersburg, în aplauzele poporului Maghiar, cel mai avizat la existența și țaria triplei alianțe. Ca o expresie a aceleiași mentalități ne-a fost dat să cunoaștem mărturisirile de mare printrine bulgărească pentru Turcia abia la câte-va luni după luptele dela Ceatalgea și a doua zi după

reluarea Adrianopolului... Și, deși nu pe Greci îi dușmănesc Bulgarii în rândul înțai, ci pe Români și pe Turci, totuși, după Turci, în al doilea rând, Românii s'au învrednicit de cele mai stăruitoare mărturisiri de printrine, — după pacea dela București și fiindcă apropierea de România, cu gândurile pe cari le nutresc Bulgarii, fiindcă *mistunea lui Talaat-bey* n'a avut rezultatul dorit — cum, de altfel, am prevăzută în coloanele acestui ziar — Bulgarii trebuiau să facă probă de ura lor cea mare, ura față de România. Și o fac, de vre-o două săptămâni, în chip sistematic, ucigând fătărește, pe furii, pe grănicerii români. Și aceste crime grănicerii bulgari le săvârșesc în complicitate cu ofițerii lor, cari devin muți ori *nismai* la anchetă, cari nu recunosc evidența ori o evită, cum a făcut medicul bulgar care n'a venit la ancheta medicală odată cu medicul român, ci pe urmă dresând un proces-verbal separat spre a afirma că grănicerul ucis de glonț nu fusese mutilat...

Dar unei mentalități ca aceasta, fără îndoială, îi este inerentă în primul rând lipsa *bunei judecăți* și, adesea prioritatea patimei în manifestările ei — și, ca o altă consecință, adesea *ignoranta completă* în ceia ce privește valoarea adversarului.

Căci numai lipsei unei bune judecăți, unui bun simț înăscut, putem atribui atențele premeditate — și stricături Bulgariei — dela noua graniță românească; tot așa împărțirea în două tabere a păturei conducătoare bulgare pe chestii dintre cele mai lămurite pentru un popor, ca orientarea externă... Și tot așa la Maghiari...

Dușmănia, care se accentuează tot mai mult împotriva rasei noastre și dintr-o parte și dintr-alta, nu va putea, de sigur, să producă nici măcar parte din rezultatele dorite.

În calea săvârșirii inconștiente, neputincioase și criminale, stau *duna-măsură, răbdarea și țaria* — deci, de trei ori *țaria noastră*. ... Fără să mai socotim că

suntem mai mulți decât suntem / — și că, de atâtea-ori, ne-am dat, *cu succes*, examenul de capacitate...

C.

Conflictul cu Sărbia în lumină rusă și engleză. În ajunul demarșului austro-ungar la Belgrad marele ziar rusesc „*Novoje-Vremja*“ plasează în coloanele sale următoarea amenințare la adresa Austro-ungariei:

„... Dacă mișcarea pan-sărbă, în care Serbian n'are nici un amestec, poate sluji de paravan pentru o acțiune războinică, atunci mișcarea ucrainiană, creată și favorizată de diplomația austro-ungară, nu este un paravan, ci un *motiu serios al unei acțiuni războinice rusești împotriva Austro-Ungariei*...“

„*Times*“ din Londra, deși recunoaște îndreptățirea cererii austro-ungare de a se pedepsi planștorii atentatului din Serajevo, ține să facă următoarele constatări:

„Austria este însă obligată să dovedească că a fost o conșpirație și că aceasta și acum periclitează pacea internă a monarhiei. Un ziar a anunțat, că Austria va cere îndepărtarea unui grup de ofițeri din armata sârbă. Această cerere este îndreptățită numai în cazul când se va dovedi că rămânerea acestor ofițeri în sânul armatei este o primejdie pentru pacea internă a monarhiei.“

„O pretenție a Austriei care ar periclitiza independența Serbiei ar fi o primejdie nu numai pentru pacea monarhiei, dar și pentru aceea a Europei. Primejdia este mare pentru Austro-Ungaria, chiar dacă va putea fi localizată, nimic nu indică însă că războiul va putea fi localizat.“

Societăți politice interzise

În orașul Esseg (Croația) s'a înființat de curând o societate politică, cu numele „Clubul-Pravas.“ Clubul a trimis statutele sale guvernului provincial din Zagreb, spre aprobare. De aici însă s'au înapoiat inițiatorilor clubului, cu observarea, că în sensul ordinului general guvernial, este interzisă înființarea societății politice. S'a dispus apoi inițiatorilor să sisteze ori ce acțiune politică, în legătură cu clubul proiectat.

Aplanarea conflictului româno-bulgar.

Comunicatul Agenției bulgare.

Demersurile guvernului român la Sofia pentru aplanarea incidentelor dela granița româno-bulgară par a avea succesul dorit. Din convorbirile pe cari le-a avut ministrul României la Sofia, d-l Derussi, cu membrii guvernului bulgar rezultă, că ambele guverne au toată bunăvoința ca să rezolve în chip definitiv incidentele dela frontieră printr'un comunitate și leal acord, fiind convinse că repețirea acestor incidente ar fi dăunătoare bunelor raporturi de vecinătate, pe cari le doresc ambele guverne.

O telegramă a Agenției bulgare ne comunică, că ambele guverne au căzut de acord în ce privește aplanarea incidentelor dela graniță, fixându-se următoarele condițiuni:

1. Fiecare guvern va numi o comisiune. Ambele comisii vor cerceta împreună incidentele dela pichetele Cuctelu și Turcsmil.
 2. Toți comandanții posturilor de grăniceri vor fi încunoștințați de numirea acestor comisii de investigație, cari vor avea să stabilească răspunderile pentru incidentele de graniță amintite.
 3. Li se va comunica mai departe, *ca dorința expresă a ambelor guverne este să se restabilească raporturile normale și prietenești între cele două țări și că ambele guverne au datorința viud de a evita pe viitor orice incident la graniță.*
 4. Se impune deci ca comandanții posturilor de grăniceri ale ambelor țări să intre în legături unii cu alții pătrunzându-se de importanța acestor hotărâri. În înțelesul unui acord comunitate *posturilor de grăniceri vor fi împinse pe ambele părți cu o sută de metri mai înăuntru de linia de frontieră.* Până la realizarea acestei măsuri posturile de grăniceri vor fi supravegheate de un post special.
 5. Toate detașamentele de trupe, cari au fost concentrate de ambele părți pentru întărirea frontierei, vor fi retrase.
 6. Terminând comisunile cercetării lor, victimele incidentelor vor fi imediat înmormântate.
- Tot Agenția bulgară comunică că opinia publică bulgară nu e prea

Doa despărțiri.

Târsul... Korynthul doarme sub furtună;
 Iar într-o casă fata lui Butades
 Cu Lykas împreună,
 Iși iau un lung adio în tăcere.
 Opații sue flacăra și-alungă
 Fantasmă speriate prin unghere.

Și-așa cum stau, cătând cu ochii aiurea,
 Zărește ea pe zid incremenit
 Profilul lui, profilul lui iubit.

S'a ridicat atunci pe nesimțite,
 De-un singur, de un dulce gând purtată
 Și-a conturat pe zid cu un cărbune
 Frumosul chip, fantoma adorată.

Astfel, iubita mea, în câte nopți
 Veneam ca să pornesc pe totdeauna,
 Când glasuri de tempeste mă chemau

Pe mine înfrățitul cu furtuna,
 Când stam tăcuți și nu găseam cuvinte
 Și ascultam cum trăsnete sună...
 Tu conturai c'o linie de foc
 Infernul să mai știe ce minciună!

Ion Al-George

La Vălenii de Munte.

— Fine. —

Toate camerele își dau impresia unei înfățșeri aparte și totuși aici, în casa acestui adevărat Român, mai mult ca ori unde te simți într-o casă curată românească. Mobilă întreagă e făcută în stil românesc de meșteri români, până și ramele dela tabouri sunt românești. E atata lumină, atata sentiment, atata *suflet* românesc în această casă — cum o a doua n'am mai văzut. Savantul ne plimbă cu o gentilență neobicinuită prin toate camerele, ne arată vasta sa bibliotecă. Cărțile toate sunt tălate, sunt toate cetite, nu sunt legate, cum se obișnuiește de alții cari în cărțile numai ca lux. Dl Iorga își oferă pentru „Gazeta“ și mai multe cărți între cari: „Istoria statelor Balcanice în epoca modernă“, „Chestiunea Mării mediterane“, „Oameni cari au fost“, „Cinci conferințe despre Veneția“, revista „Drum drept“ etc, toate opere ale d-sale. Pentru acest dar mă simț indemnăt ca în numele „Gazetei“ să-i mulțumesc și la acest loc.

Trecând din sala de bibliotecă printr'un coridor dăm peste un porumbel care își furtează aripile albe ca să se abată din cale. Dl Iorga îl privește lung. În această privire se vede atata duiosie. E bolnav, l-a rănit un uliu, o să se prăpădească, ne spune dl Iorga.

Scena asta mică, la aparentă de neli-o însemnătate, ne-a reliefat o ca-

litate din cele mai distuse ale sufletului celui care atât de eroic s'a învățat să lupte, a oșteanului, care a primit cu sângele cel mai rece și care a știut întotdeauna să pareze cu îndrăzneală și cu succes atacurile concentrice ale nenumăraților săi adversari. Dl Iorga e o inimă nobilă, mloasă, e umitor de sentimental.

Ne arată apoi camera copiilor săi și ține să accentueze — aici stau copiii mei. Sunt toți copii dragălași, modești, simpatici.

Scotocește apoi toate amintirile, exprimate pe felurite cărți postale adunate din diferitele sale călătorii. Le admiră rând pe rând, ni-le explică. Ne arată apoi niște cărți postale pe cari sunt desenate cele mai variate desene-uri cu motive românești. S'a nu uitati să atrageți atențiunea dnei Maria Balulescu, prezidenta Uniunii femeilor române dela Dvoastră asupra acestor cărți postale — ne spune dl Iorga, ar trebui răspândite. Și într'adevăr s'ar face un lucru foarte bun. Sunt o podoabă acele cărți postale. Ar trebui cât mai mult răspândite, să se scrie numai pe astfel de cărți. Atragem și din partea noastră atențiunea dnei Balulescu și o rugăm să satisfacă dorinșei d-lui Iorga. S'ar face un serviciu nespus de bun cauzei, ce reprezintă și peste tot cauzei naționale.

După o revistă făcută asupra grădinei, pe care d-l Iorga e foarte mândru, ne invită să mergem la tipografia „Neamului românesc“.

În drum vizităm spitalul Vălenii

lor. E un adăpost curat al bolnavilor din plasă. Între bolnavi era unul care suferea de pelagră — boala de care suferă într-o mare măsură țărâimea din România, grație întinselor latifundii și a mizeriei în care a fost și e ținută această țărâime.

Nu uită d-l Iorga ca mare iubitor de comori din trecut să ne arate nici vechea biserică din Văleni.

De-aici ne oprim în fața unei clădiri de curând zidite. Pe frontispiciu citim: „Sala de cursuri și conferințe“. Intrăm înăuntru. Aici e o sală modestă, în care se țin cursurile. Pe perețele din față e încrustat un eveniment: „A. S. R. Principele Carol al României a fost de față la inaugurarea acestei săli de cursuri pentru Românii de pretutindenea în ziua de 1 Iulie 1912.“

Tot aici, lângă sală, e și tipografia „Neamului românesc“. E o legătură și un modest magazin de cărți, toate cărțile cari s'au tipărit în această tipografie. Ni-se arată toate. Un sentiment înălțător te cucerește.

E admirățiunea pentru munca mare, conștientă, febrilă, care se desfășură aici. Un moment îmi vine în minte Benjamin Franklin. Cătă asemănare între munca acestuia și munca uriașă a d-lui Iorga. Din nimic aproape s'a ridicat acest lăcaș de muncă, din care pornesc în sute de părți solii luminii, ai educației, ai redșteptării...
 Se înserează, ne despărțim de d-l Iorga și întovărășii de modestul scriitor *Paparius* ne retragem la locuința căutată de acesta. Proprietara acesteia

însă, o cludată mână, ori dacă vreți o Xantiță întârziată, sub cuvânt că nu i-au anticipat prețul camerei pe cel puțin o lună, ne forțează să ne mutăm în altă locuință. Ne-am mutat fără să ne simțim prea jenați de gestul Xantiței. Dar ne gândeam cât de bine ar fi, dacă în Văleni s'ar găsi și un hotel convenabil. Mancele n'ar mai avea cum să ridice pretenții exagerate.

A doua zi la 11 ore D-l Iorga deschide printr'un discurs magistral cursurile. Față de diferitele învinutiri, D-l Iorga a ținut să accentueze, că la Văleni nu se face politică, ci cultură, cultură românească.

Și cine a ascultat cursurile dela Văleni, a putut să se convingă de acest adevăr. Păcat însă că dintre atâți chemați se duc atât de puțin.

După amezai la 5 ore și-a început cursul D-l profesor C. Moisil despre numismatică, iar sara la 9 ore D-l Iorga și-a început cursul despre istoria românească din cei zece ani din urmă. Nu înzist prea mult asupra acestor prelegeri. Corespondențul nostru dela Văleni ne-a promis că în curând ne va trimite rezumate cât se va putea mai complete. Și atunci cititorii se va convinge de importanța nediscuțată a acestor prelegeri de o rară putere instructivă. Țin însă să accentuez că conferința D-lui Moisil a fost de un interes care a ținut în tot timpul încătusată atențiunea auditorului, iar puterea de predare, spiritul scânteător și vastele cunoștințe ale D-lui Iorga a produs o adevărată revoluție în suflete-

satisfăcută de acest acord pe motiv că n-a fost salvată de îndăjuns demnităţea(?) Bulgariei şi cu deosebire că nu s'a acceptat propunerea de-a se institui o comisiune internaţională, care să cerceteze atacurile grănicerilor români(?) în contra pichetelor bulgare.

Cu toate aceste curcile politice bulgare văd în acest acord o nouă(?) dovadă, deşi superfluă(?), a atitudinii prevenitoare a Bulgariei.

Ori-cum ar prezenta Agenţia bulgară acordul obvenit între guvernul român şi bulgar, fapt cert este că *guvernul bulgar a fost nevoit să accepte propunerile guvernului român*. Se spune între altele, că guvernul Rusiei ar fi sfătuit cu insistenţă cabinetul din Sofia ca să aplaneze cât mai grabnic diferendul ivit şi să ia toate măsurile ca astfel de incidente să nu se mai ivească.

Totul depinde acum dela rezultatul cercetărilor comisiunilor mixte. Dacă membrii bulgari ai comisiunii vor observa o atitudine corectă, acordul va putea fi realizat în timp scurt, ceea ce ar fi de dorit cu deosebire în interesul Bulgariei, care are îndăjuns de lucru cu necazurile ei interne.

Volnicia dela Turnu-roşu.

Săptămâni de închisoare preventivă.

Din Sibiu ni se comunică că interogatoriul studenţilor dela facultatea teologică din Bucureşti s'a terminat. Pe baza cercetărilor de până aici studenţii sunt deţinuţi şi pe mai departe în închisoare preventivă.

Procurorul va propune pe baza depozitiilor martorilor — gendarmi, finanţi şi înpiegaţi ai căilor ferate ungare — ca să se pornească cercetare în contra celor inculpaţi şi ca în tot timpul investigaţiunii ei să fie ţinuţi în arest preventiv. Actele împreună cu propunerile procuraturii vor fi trimise ministrului de interne spre aprobare.

Se începe prin urmare calvarul... căci cine ştie câte săptămâni ba poate luni vor trece, până ce se vor îndura organele justiţiei maghiare să pună capăt suferinţelor celor 31 studenţi români. Un moment am crezut că după terminarea interogatoriului, studenţii vor fi puşi în libertate şi, dacă de fapt s'a constatat vreo transgresiune din partea lor, vor fi avizaţi să stea în Sibiu, până la terminarea investigaţiei şi aducerea sentinţei. Ne-am înşelat însă, căci — precum vedem — autorităţile competente vreau să ducă chestia la extrem. Se va da prin urmare şi frajilor din Regat prilejul să guste din binefacerea regimului ungar...

Nu înţelegem însă un lucru şi acesta priveşte zările din regat. De câte-

tele ascultătorilor şi mai ales a celor de peste hotare, cari n'au avut şi n'au prilejul să asculte astfel de cursuri.

Tot ce regretăm era, că în ziua a treia trebuia să plecăm. Ne chemau acasă afaceri multiple g'atâtea datorie. D-l lorga regreta mult plecarea noastră. La despărţire ne rugă încă odată să facem propagandă printre oamenii noştri ca să arate mai mult interes faţă de cursurile dela Văleni.

— Aceste cursuri — ne spuse dănsul — sunt mai mult pentru D-voastră cei de peste hotare. Cel de aici au deatâteaori prilej să asculte fel de fel de conferinţe. D-voastră însă n'aveţi. Scuturaţi pentru D-zeu nepăsarea... Căci e păcat de-atăta muncă... Eram adânc impresionat. De-altfel vă mulţimesc şi pentru puţinul cât aţi stat... Savantul — ne mulţimea. Câtă ironie — ironie amară — găsem în aceste cuvinte. Omul care cheltueşte zi de zi atăta capital de cunoştinţe pentru a lumina, care scormoneşte din sufletul său atăta entuziasm pentru a însufleţi, mulţimeşte pentru că cineva se duce la Văleni pentru a auzi ce n'a mai auzit, pentru a înţelege ce până atunci n'a înţeles, pentru a-şi însuşi omoriile unei culturi, pe care n'a bănuţ-o! Ei, asta e ceva ce nu s'a mai obţinut şi trebuie să fie cineva prea mic la suflet, prea întunecat, prea nepăsător ca să nu alerge la lucrul care cu atăta belşug îşi îmbie apa recreatoare, nectarul dătător de viaţă.

ori se întâmplă ca unul cetăţean maghiar să li se facă şi numai cea mai mică nedreptate în România, zările maghiare din Ungaria dau alarmă, scriu coloane întregi şi atacă în cel mai obraznic şi ruşinos mod autorităţile române, ameninţând şi terfelind România. Numai zilele trecute au fost deţinuţi câteva ceasuri de autorităţile române din Predeal două excursionişti din Budapesta, ca fiind suspecti, şi toate zările ungureşti au ţipat ca din gura şarpelui.

In schimb ce vedem acum? 31 studenţi sunt deţinuţi şi loviţi cu patul puştilor, ba ameninţaţi cu moartea, iar acum cu săptămâni de închisoare şi nici un ziar din Țară nu se mişcă până acum. Unele ziare bucureştene înregis tează simplu faptul deţinerii studenţilor români, iar altele îl trec cu totul cu vederea, deşi dela volnicia din Turnu-roşu au trecut 3 zile...

Se poate așa ceva? Este de-adreptul revoltătoare această atitudine neînțeleasă, precum ne revoltă și atitudinea „Telegrafului român”, din Sibiu, care în numărul său de ieri (Joi) n'aduce nici măcar un şir despre cele ce se petrec sub ochii lui începând de Marţi...

Repetăm din nou, că nu înţelegem această atitudine, care ne revoltă până în adâncul sufletului. De-o camdată atăta!

Semnele timpului.

— Din şedinţele camerei. —

Am semnalat ieri că în şedinţa de Miercuri, 22 Iulie c. dintre toate obiectele cel mai însemnat a fost discursul lui Tisza, când au urmat la ordinea zilei interpeleziile deputaţilor opoziţionali. Declaraţiile, ce le-a făcut Tisza sunt caracteristice pentru situaţia politică actuală, sunt semnele timpului nesigur, care poate să ascundă în sinul său pacea şi liniştea, dar nu sunt eschise nici mişcările de război, cari ar învalni în flăcări aproape întreagă Europa. Semnele timpului s'au manifestat în camera mai ales la opoziţie, care e cuprinsă de îngrijire de cele ce în petrec în Balcani, în special se Sârbia. Prim-ministrul a fost făcut atent să grijească de interesele naţionale şi în aceste timpuri grele să nu provoace noi disensiuni în pariament prin eschiderea deputaţilor de la şedinţe şi prin forţarea unor proiecte, cari produc în deosebi valuri de nemulţămire.

Tisza declară, că nu poate să răspundă încă, dar crede că nu preste mult va fi în stare să dea desluşirile necesare asupra situaţiei. Are însă speranţa, că în caz dacă această situaţie ar deveni îngrijitoare, parlamentul va fi una şi nedespărţit. Aceste declaraţii ne arată în ce nesiguranţă se află referinţele politice externe şi că până azi nu sunt încă clarificate. Dăm aci în extras cele ce s'au enunţat alaltăieri în cameră, în chestiunea aceasta.

Tisza despre interpeleziile. Înainte de-a se începe discuţia asupra interpeleziilor, Tisza spune, că în legătură cu evenimentele externe, s'au făcut de două săptămâni interpeleziile în chestii de aceste, dar el n'a putut da răspunsuri. Nu poate nici acum, dar are speranţa, că va veni în curând timpul pentru răspuns şi clarificări. Azi îşi ţine de datorinţă să dea exprese păreri, că în momentele de faţă nu este în interesul Țării răscolirea acestor chestii.

Contele Andrassy. Luând în considerare cuvintele prim-ministrului, nu interpelează, aşteptând răspunsul ce l-a pus acesta în vedere. Se miră însă, că prim-ministrul, care face atenţă opoziţia la pericolul unor astfel de declaraţii, provoacă în aceasta gravă situaţie scene cari pun în joc interesele publice mai mult, ca o interpeleziie. În Londra sau Paris se interesează puţin de noi, dar să urmăresc cu bucurie în Orient luptele noastre interne, de partid, cari ne împiedcă în acţiune. Contele Andrassy aş-

teaptă dela prim ministru să încunjure conflictele. Astfel este d. e. forţarea reformei administrative. Opoziţia va lupta cu toată forţa contra ei şi această luptă provoacă agitaţii şi ură. E bine să ne vadă în astfel de situaţii streinătatea?

In fine contele Andrassy i spune lui Tisza, că opoziţia va combate sistemul actual, dar el să grijească de interesele naţiunii şi dacă Tisza nu provoacă lupta, vor dispărea disensiunile din parlament.

Contele Tisza răspunde pe scurt; nu polemizează, dar declară, că reforma administrativă e o necesitate. Spune, că Andrassy exagerează niţel însemnătatea luptei interne şi crede, că în mijlocul unor evenimente serioase, parlamentul întreg va fi la culmea chemării.

Mai vorbeşte, Rakovszky István, care abste şi el de la interpeleziie, dar cere, în interesul păcii, amânarea şedinţelor camerei.

Tisza se declară contra. Mai vorbeşte pe scurt Ságby, accentuând, că nu e potrivit modul de împăcare recomandat de Tisza.

Cu aceasta s'au terminat scenele caracteristice pentru timpul actual, petrecute în parlamentul nostru oligarh-feudal maghiar.

Şedinţa de eri.

Şedinţa de eri asemenea a avut scene scandalozose. A intrat în funcţie garda parlamentară, scoţând din parlament pe deputatul Simegi. Acesta făcuse în şedinţa premergătoare gălăgie mare, cu strigăte şi injurături. A fost extradat comisiei de imunitate, care l-a condamnat la eschiderea pe zece zile de la şedinţe. Prezintăndu-se eri la şedinţă, după ce provocării prezidentului de-a părăsi camera nu l-a dat ascultare, Simegi a fost scos cu forţă maloră.

E natural, că procedul acesta a fost împreunat cu multe scene turbulente, cu strigăte şi huiduieli din partea opoziţiei şi după ce şedinţa a fost suspendată de două ori, pe câte 5 minute.

Tot eri a fost eschidă de la 5 şedinţe deputatul Fernbach.

Frumos tablou parlamentar al zilelelor noastre!

S'a continuat apoi discuţia proiectului de la ordinea zilei, votându-se mai multe capitole.

Procesul-apoteoză dela Paris.

— Doamna Caillaux pe banca acuzaţilor. —

— Ziua a treia. —

Drama, ce se joacă atât de real între zidurile vechi ale sombrului „Palais de Justice”, de pe malurile Senel intră în stadiul aşu numit „al complicaţiunii”. — Diferitele complexe de sentimente de ordin lateral ale personajilor secundare se strâng cu o repuziciune vertiginoză spre forţa uriaşă a complexului central; toate vibraţiile se îndreptează avide de o adâncă agudire spre personajul principal, cel al d-nei Caillaux.

Doamna Caillaux... Căji dintre cei cari au cunoscut-o nu stau ulmiţi în faţa acestei izbucniri de forţe nebănuite, ce fulgeră din creierul şi din ochii altădată senini şi desmerdători ai acestei femei de-o statură doară mai puţin decât mijlocie, care părea să fie anume creată numai pentru a fi alintată. — Cilpele aceste însă, de o emociune enormă, prin cari a trecut ne-o presintă total într-o altă perspectivă. — Vorba, gestul, privirile de-o îndrăzneală rară şi demnă tradează în ea însăşi proporţiile uriaşe ale personajilor eltei pariziene, personajii create cu atăta măiestrie de genialul Honoré de Balzac. Demnităţea regească a vicomtessei de Beauseant, ironia superficială la aparenţă, dar pornită dintr-o convingere adâncă, a ducesei de Langeais şi accentele de iubire divină şi sălbatică a unei Delfina Goriot toate aceste însuşiri se concentrează într'un întreg armonios în flinţa misterioasei doamne Caillaux, cea care stă acum pe banca acuzaţilor. — Din toate mişcările şi gesturile ei reiese, se reliefează acel „Je suis rot-

(Eu sunt roge), frază care se desprinde de atâtea ori din întreagă înfăţişarea erolori ori eroinelor de saloane din capitala celei mai republicane dintre republici, dar care nu se exprimă niciodată...

Avântatul discurs de depozitie al d-lui Josef Caillaux trece pe teren politic. E vorba de chestiunea Congo-ului. D-l Caillaux se apără de calomniile, pe cari le lansase în public Calmette şi tovarăşii săi învinuindu-l că în calitate de ministru de finanţe ar fi lucrat în această chestiune mănăat de interese personale.

Calmette şi tovarăşii săi se referieră în acuzaţiile lor la anumite acte diplomatice relativ la chestiunea Congo-ului, acte, cari sunt cuprinse sub numele de „Documentul verde” (Document vert) şi s'au găsit asupra lui Calmette în ziua uciderei lui, iar acum se află la fostul ministru preşedinte Doumergue. D. Caillaux insistă şi dănsul asupra cererii lui Labori. Acesta ceruse anume ca să se citească în faţa juraţilor toate acele documente diplomatice din cari reiese, că, în chestiunea Congo, Caillaux, care era pe atunci ministru de finanţe chiar nu a tratat pe acuns, după cum afirmă Calmette, cu guvernul german. Cerere, care l'a adus pe guvernul francez în mare încurcatură. Cum documentele sunt redactate de o persoană străină diplomaţiei franceze, ele ar putea provoca complicaţiuni pentru care motiv guvernul francez se opune ca ele să devină de domeniul public. În schimb însă este dispus a face o declaraţie prin procurorul general, că Caillaux s'a purtat absolut corect şi ca bun patriot.

Lucru ce s'a şi întâmplat. La începutul şedinţei a doua procurorul general d. Horbaux, autorizat de guvern a declarat, că documentele, de cari a fost vorba eri şi cari s'au găsit asupra lui Calmette, nu sunt decât preţinoşii copii de documente, iar în ce priveşte atitudinea d-lui Caillaux cu ocazia tratării chestiei Congo, a declarat, că fostul ministru de finanţe s'a purtat absolut, ca un om de onoare.

Declaraţia aceasta a produs o adâncă impresie în auditoriu atrăgând dispoziţiile şi mai mult în favorul d-nei Caillaux.

Cu ocazia acestei declaraţii s'a produs un mic incident provocat de dl Chenu avocat din partea civilă.

Acesta când Labori, a declarat că e mulţumit cu enunţarea procurorului general şi consideră deci chestia „documentului verde” ca încheiată a ripostat: —

— „Considerăm această chestie ca o admirabilă diversioni.”

Di Labori protestează spunând că nu a fost vorba de o diversione dar că li era o imposibil să pledeze sub greutatea unei suspiciuni; explicaţiunile guvernului sunt de natură să liniştească pe toţi patrioţii.

Isprăvindu-se tratarea chestiei „documentului verde”, care a continuat şi în ziua a treia a procesului urmează ascultarea altor martori printre cari sunt: dl Prestat directorul societăţii în comandă alui „Figaro”, apoi şoferul d-nei Caillaux, care a dus-o cu automobilul la redacţia ziarului „Figaro”, dna Gueydan, soţia primă alui Caillaux componentul de Lara dl. Deschanell etc.

Di Prestat se nzuieşte să dovedească, că „Figaro” nu a avut nici o legătură de interes material cu banca de Dresda nici cu fabrica de tunuri Krupp, şi mai cu seamă cu agentul Lipscher. Face impresie penibilă faptul că Labori după ce fastonează Prestat scoate dintre actele sale două scrisori originale ale lui Calmette în chestia celor douăsprezece mi de franci primite dela guvernul ungar prin agentul Lipscher.

Prestat e silit să recunoască autenticitatea scrişorilor şi — tace.

Şoferul d-nei Caillaux povesteşte cum aceasta şi-a cumpărat revolverul Browning şi cum a mers la redacţia ziarului „Figaro”. Spune, că n'a observat nici o agitaţie în mişcările stăpănei sale.

Dna Gueydan, fosta soţie alui Caillaux, recunoaste că de fapt Calmette a insistat mult pentru, ca să-i pună la dispoziţie scrisori de alui Caillaux ba spune, că l'a promis pentru fiecare scrisoare câte 30,000 de franci dar neagă, să fi pus la dispoziţia lui Calmette astfel de scrisori.

Componentul de Lara afirmă, că şi el a auzit dela dna Estradere, că Calmette a oferit d-nei Gueydan 30,000 de franci pentru o scrisoare.

Mai spune, că el care a văzut pe dna Caillaux, la 15 martie, ziua de dinaintea feptei sale, nu l'a făcut impresia, că aceasta ar fi preocupată de gândul uciderei.

D. Deschanell, secretar de stat la ministerul de finanţe şi pretin al casei Caillaux spune, că el a văzut, când fosta soţie alui Caillaux, dna Gueydan, a aruncat scrisorile în foc şi a întrebato, că nu şi-a păstrat copie, ori fotografie de pe ele, la ce dna Gueydan a

răspuns, negativ. Mai mult nu ştie. Ţine însă să-şi arate indignarea pentru campania neomenoasă, pe care redacţia ziarului „Figaro”, în frunte cu Calmette a dus-o împotriva familiei Caillaux.

Pe de altă parte zările pariziene discută cu înverşunare mare proces. — „Figaro” publică zilnic atacuri eşite din peana şefredactorilor săi literaţilor Alfred Capus şi Robert Fleur la adresa familiei Caillaux. Din contră distinsul essayist şi psiholog Piere Beber o glorifică, ca pe o nouă Charlotte Corday. — Tot așa cele mai multe ziare.

Ziarul „Gil Blas” promite să vină cu destăinuiri sezonale despre modul cum Calmette şi-a făcut avere.

Acest ziar anunţă printre altele, că posedă documente din cari reese, că Calmette era la 1888 absolut sărac, pe când la 1913 averea lui se urca la 13 milioane franci.

Aceste documente sunt bine cunoscută şi de unii bărbaţi de stat francezi şi vor fi date publicităţii înainte de terminarea procesului.

Se aşteaptă cu mare nerăbdare pledoarul d-lui Labori, pledoar, care va face culmea grandetiei acestui proces atât de unic în felul său.

Turcia şi chestia Dardanelelor. «Le Temps» anunţă că la intervenţia Rusiei şi a României pe lângă Poartă în chestia liberei treceri prin Dardanele, aceasta a răspuns că este tot atât de interesată ca strămoşii să rămâie deschise. Pentru aceasta, însă, trebuie să existe siguranţa că Dardanelele nu vor fi atacate, așa cum a fost cazul cu Italia în 1911.

Răspunsul Turciei cere ca Rusia şi România să facă un demers asemănător la Atena, pentru ca Grecia să se oblige, ca în cazul unui război greco-turc, să nu forţeze Dardanelele.

Aceiaş ziar reproduce o ştire după «Novoje Vremja» că demersul Rusiei şi României la Atena a avut loc şi că Grecia şi-a luat obligamentul pentru cazul unui război greco-turc, să nu atace Dardanelele.

Ziarul francez se bucură de acest succes şi spune că trebuie să se bucore toţi aceia, cari doresc o paşnică dezvoltare în Balcani, pe baza păcii din Bucureşti.

Raport

Cătră şedinţa secţiei şcolare a „Asociaţiunii”, ţinute în Sibiu la 30 Iunie v. 1914!

— Urmare. —

4. Liceul gr.-or. din Braşov.

Să se zică în loc de:

I.

- Şcoale medii — Şcoale secundare.
- Gimnaziu, sup. inferior — Gimnaziu cu cursul sup. şi inf.
- Şcoale reale — (rămâne).
- Învăţământul mediu, superior şi inferior — Învăţământul secundar, superior şi inferior.
- Forul şcolastic — Autoritate şcolară.
- Şcoale elementare — Şcoale primare.

II.

- In loc de: Profesor ordinar, definitiv — Profesor titular, definitiv.
- Profesor ordin. provizoriu — Profesor titular provizoriu.
- Profesor suplent — Profesor suplinitor.
- Profesor de clasă — Profesor diriginte.
- Substitutul directorului ori profesorului — Suplinitorul.
- Locţiitorul (părinţilor) sau Plenipotenţiul — Reprezentantul, corespondentul.

III.

- In loc de: Student — Elev, şcolar.
- Student ordinar — Elev înscriş (regulat).
- Student privatist, extraordinar — Elev particular (pregătit în particular).
- Student din gimnaziul super. ori inferior — inferior ori promovat, coregent, repetent, eliminat, retras.
- Corepetitor — Preparator, meditant.
- Student absolut de... — Elev absolvent de...
- Junimea studioasă — Tinerimea şcolară.
- Tinerii — Elevii.
- Internişti. Externişti — Interni; Externi.

IV.

In loc de: Plan de învățământ — Programa (analitică).

Obiecte de învățământ — Studii, materii, obiecte de studii.

Obiecte ordinare — Studii, materii principale (Obiecte de studii principale).

Obiecte extraordinare și facultative — Studii secundare și facultative.

Material — Materie.

Material de lectură și memorizat — Materii de citit și memorizat.

Desemnă cu mână lib. (Năsăud) — Desemnă liber.

Naturala (Năsăud) — Științele naturale.

Prelegere — Lecția. Curs.

Oara de prelegere — Lecția, cursul. Ține oara — Ține lecția, face cursul.

Propune, Prelege (școlărilor) — Predă.

Programa de oare — Orarul.

Lucrare, ocupare scripturistică — Lucrare scrisă (Probe în scris).

Compoziție — Compunere (în 1. română, asupra unui subiect), Problemă din matematică.

Corectarea — Corectarea. Coresul — Corectura.

A corege greșelile — A îndrepta, a corecta.

A subtrage greșelile — A însemna a sublinia.

Calcul — Notă.

A da calcul — A nota.

A clasifica răspunsul și lucrarea scripturistică — A nota răspunsul și lucrarea scrisă.

Stabilirea clasificărilor — Fixarea stabilirea notelor.

A introduce, a induce calculii în protocolul de clasificății — notele în protocolul de clasificății.

Conducă, purtarea școlărilor — Purtarea, conducă și ținuta școlărilor.

Clasificația din purtarea morală — Notele la purtare: foarte bună, bună, potrivită, nu de tot corespunzătoare, rea.

Forma exterioră a lucrărilor scrise — Foarte îngrijită, îngrijită, puțin îngrijită, neglijată.

Notele din studii. — Foarte bine. Bine. Suficient. Nesuficient.

(Va urma).

ȘTIRI.

— 11 Iulie 1914.

Știri din România. La ministerul de război a avut loc Miercuri dimineața, o consfățuire a d-lor generali inspectori ai armatei, sub președinția A. S. R. Principele Ferdinand.

— Societatea națională română de navigație maritimă a comandat 6 mari Cargoboturi. În așteptarea construcției acestor vase și pentru a putea începe operațiunile, societatea a cumpărat în Anglia 4 Cargoboturi: Otul, Milcovul, Siretul și Jiul.

— La ministerul de domenii și agricultură se lucrează la înlocuirea unui tablou de moșile statului și cele de mână moartă, în vederea distribuirii lor în loturi, la săteni. Serviciul tehnic al ministerului lucrează la parcelarea acestor moșii.

— D-l G. Popa Lisseanu, profesor titular în învățământul secundar al băleților din orașul București a fost numit cu începere de la 1 Iulie 1914, inspector pentru învățământul timbilor clasice de la școlile secundare din țară.

— D-l Vasile Morțun, ministrul de Interne, a convocat Miercuri autoritățile administrative și sanitare ale Capitalei, spre a se consulta asupra măsurilor de luat pentru a feri Bucureștii de epidemii și de o invasiune eventuală a holerei. S-a luat hotărârea ca să se curețe Capitala în mod radical. La primărie va fi instalat un serviciu de gardă, cărui se va putea telefona asupra oricărui caz suspect de holera ce s-ar putea ivi.

— Deputația militară română la Peterhof. Din Peterhof se anunță, că Tarul a primit alături în Palatul Alexandru, deputația regimentului său de roșiori, compusă din d-nii colonel Herescu, căpitan Ionache, locotenent Văroșin, sublocotenent Buduși și 2 subofițeri. Au asistat la recepțiune d-nii Diamandy ministrul țării, cu secretarul legației. Deputația a înmănat Tarului uniforma regimentului și un album al regimentului, precum și un album de fotografii privitoare la petrecerea Majestăților imperiale la Constanța.

— Groaznică prăpăd în Budapesta. Eri după amiază s'a deslășuit asupra Budapestei o furtună turbată. Cicloul a descoperit o sumedenie de case surpând și turnul cel mic al bisericii Matia-Firele telegrafice și telefonice au fost nimicite pe o rețea întinsă. Victime omenești sunt 7 morți, 30 grav

rânji și mai multe sute ușor rânji. Pagubele materiale se urcă la 10 milioane coroane.

Necrolog. Direcțiunea Institutului de credit și de economii »Mureșiana« din Reghin anunță cu adâncă părere de rău încetarea din viață a membrului său Iosif Popescu, paroh gr. or. în Dumbrava. În mormântarea mult regretatului defunct a avut loc în Dumbrava Joi la 32 Iulie a. c.

Odihnească în pace.

Când se va judeca procesul atentatului din Serajevo. Ziarul »Die Zeit« află din Serajevo, că procesul atentatului se va judeca pe la începutul lunii Septembrie. S-a constatat că pentru judecarea acestui proces nu se află în Serajevo o sală destul de încăpătoare. De aceea procesul se va împărți în 3 părți. Prima, contra atentatorilor și complicilor direcți; a doua contra participanților la complot, a treia contra celor compromiși politicește.

Adunările de control pentru gloții armatei austro-ungare nu se vor ține anul acesta conform unui ordin al ministrului apărării țării.

Yești bune din Sibiu. se anunță, că »Reuniunea meseriașilor români din Sibiu« și-a ținut sub președinția inimosului român d. V. Tordășianu a VI a ședință literară. În decursul ședinței, care a succedat foarte bine d. V. Tordășianu vestește cu bucurie că »legatele au mai sporit cu »Legatul G. Hamsea, paroch, pentru ajutorarea copiilor săraci din Brețcu (Trei Saune) aplicați la meserii.«

— În biserica catedrală din Sibiu în sărbătorile din lunile de vară, când elevii seminarului »Andrieșan« se găsesc în ferii, cântările liturgice la execută acum de un lung șir de ani, spre mulțumirea generală, bine disciplinat cor bisericesc al Reuniunii meseriașilor sibieni, sub conducerea dirigentului său Candid Popa, învățător la școala de aplicațiune de pe lângă seminar. Merită toată lauda această faptă creștinăască a Reuniunii, care ar putea fi imitată și de meseriașii noștri din alte părți.

Tinerimea Română din Răciul de Câmpie și jur va aranja 2 August st. n. o petrecere de vară în școala profesională gr. cat. din loc. Inceputul precis la 8 oare seara.

— **Tinerimea română din Reteag și jur** aranjează la 9 Aug o petrecere împreună cu teatrul, ce se va ține cu ocaziunea adunării generale a reuniunii învățătorilor din jurul Gherlei. Se va preda piesa. »Nepotul Răsfățat« de V. Kotzebue, trad. de Ion St. Sultin prel. de I. V. Sarățian.

Aviș. Se caută un concipient cu practică bună Doritorii să se adreseze la Dr. N. Șarban avocat Făgăraș. 2-6

Din Brașov și Tara-Barsei.

Cununie. D-șoara Ana Căruță din Bacfalau-Săcele și dl Ioan Petru din Brașov ne anunță cununia lor religioasă, care va avea loc Duminecă în 26 Iulie n. în biserica gr. or. rom. din Bacfalau. Din acest prilej dl I. Petru a dăruit fondului ziaristilor prin administrația ziarului nostru suma de 10 coroane.

Primească mirii mari mulțămite și feliicitări.

Urania-Kino. Sâmbătă în 25 Iulie 1914, la 1/2 6 și 8 oare. »Cascadele Sacoqualmie«, »Copilul schimbă«, »Femeia bogată și femeia din popor. Drama socială emoționantă în 5 acte.« »Millonarul«. Mare comedie în 4 acte. În rolul principal cel mai apreciat comic Morț.

Viltoarea reprezentație: Duminecă în 26 Iulie 1914. la jum. 4, 6 și 8 oare. Program nou.

Concerte în grădina dela »Coroana«. Astăzi și în fiecare seara concertează în caz de timp favorabil dela orele 8 1/2, capela lui Zankó Károly în grădina frumoasă a restaurantului »Coroana«. În caz de timp nefavorabil, concertele se țin în cafenea. În grădina se capătă afară de mâncări și beuturi escelente, și articole de cafenea (Înghetată, cafea etc.) Serviciu prompt. Intrare liberă. (1-15)

Se caută o familie Română unde o studentă din România să poată conversa în limba germană 30 zile cu penziune. Ofertele se vor adresa la librăria Dlui Ciurou Brașov. 1-1

În internatul școlilor românești din Brașov se primesc elevii înscriși în clasele gimnaziale, reale și comerciale. Taxa anuală e 700 cor. Prospect și informațiuni se pot cere dela direcțiunea internatului. (Brașov str. Prundului 39) Porond utca. 6-9

Ultimatul Monarhiei către Sârbia.

Sârbia trebuie să răspundă în timp de 48 oare.

Viena, 24 Iulie.

Monarhia a remis eri după amiază prin ministrul austro-ungar la Belgrad guvernului sârbesc o notă energică și urgentă, prin care cere în mod categoric satisfacție pentru atentatul din Serajevo și agitațiile pansârbe, cari au premers și urmat atentatului.

Prin această notă-ultimat conflictul austro sârb a intrat într'o fază decisivă. Pacea sau războiul depind în aceste momente hotărâtoare de răspunsul guvernului sârb.

Textul notei.

În partea primă a notei-ultimat se face amintire de declarațiunea guvernului Sârbiei din 31 Martie n. 1909, prin care Sârbia recunoaște, că nu a fost atinsă în drepturile sale prin anexarea Bosniei și Hertegovinei și că părăsește »situațiunea ei de protestare și opoziție din trecut. Cu toate acestea atentatul dela Serajevo a dovedit însă, că în Sârbia există o mișcare subversivă, al cărei scop este de a detașa de monarhie anume părți din teritoriile ei. Rezultat deci că guvernul Sârbiei n'a făcut nimic spre a suprima această mișcare, din contră a țolilat continuarea agitației în Sârbia și afară de Sârbia în contra Monarhiei, iar această mișcare ostilă n'a încetat nici în clipa atentatului, despre care s'a constatat din mărturisirile autorilor criminali că a fost pus la cale la Belgrad, de unde s'au furnizat explozibile și arme de câtră ofițeri și funcționari sârbi.

Rezultatele instrucțiunii dela Serajevo impun deci monarhiei să rupă cu răbdarea ei din trecut și să pună capăt acestor agitațiuni amenințătoare. În scopul acesta guvernul austro-ungar aere guvernului sârbesc să condamne și să suprimă propaganda în contra Monarhiei.

Nota continuă apoi din cuvânt în cuvânt astfel:

Spre a da un caracter solemn acestui angajament, guvernul regal al Serbiei va face să apară, în prima pagină a »Monitorului Oficial«, cu data de 26 Iulie st. n., următoarea declarațiune:

Guvernul regal al Serbiei condamnă propaganda îndreptată în contra Austro-Ungariei, și anume ansamblul tendințelor cari aspiră ca ultimă țintă să rupă din monarhia austro-ungară teritoriile cari fac parte dintr'nsa, ei deplora sincer consecințele funeste ale acestor acțiuni criminale.

Guvernul regal regretă că ofițerii și funcționarii sârbi au participat la propaganda susmenționată, compromițând astfel relațiile de bunăvecinătate la cari guvernul regal se angajase solemn prin declarațiunea sa din 31 Martie 1909.

Guvernul regal care desaproabă și repudiază orice gând sau tentativă de amestec în destinele locuitorilor din orice parte a Austro-Ungariei, consideră de datorita sa de a înștiința formal pe ofițeri și funcționari ca și întreaga populațiune a regatului, că pe viitor va proceda cu ultima rigoare contra persoanelor ce se vor face vinovate de atari agitațiuni, că și va da toate silințele spre a le preveni și reprima.

Această enunțare va fi adusă simultan la cunoștința armatei regale printr'un ordin de zi al M. S. Regelui și se va publica în »Monitorul Oastei«.

În afară de aceasta, guvernul regal la următoarele angajamente:

1) Va suprima orice publicațiune care escită ura și disprețul monarhiei și ale căror tendințe generale sunt îndreptate contra integrității sale teritoriale.

2) Va dizolva imediat societatea zisă »Narodna Odhrana«, va confiscă toate mijloacele sale de propagandă și va proceda la fel contra altor societăți și afiliații din Serbia cari se dedau la propagandă contra monarhiei austro-ungare. Guvernul regal va lua toate măsurile necesare pentru ca societățile dizolvate să nu-și poată continua activitatea sub alt nume sau altă formă.

3) Va elimina fără întârziere din instrucția publică în Serbia atât privitor la corpul profesional cât și la mijloacele de instrucțiune ori-ce slujește

sau ar putea sluji să dea loc la o propagandă contra Austro-Ungariei.

4) Va îndepărta din serviciul militar și din administrație în general pe toți ofițerii și funcționarii vinovați de propagandă contra monarhiei austro-ungare și cu privire la cari guvernul austro-ungar își rezervă să comunice numele și faptele guvernului regal.

5) Va primi colaborarea în Serbia a organelor guvernului austro-ungar în suprimarea mișcărei subversive îndreptată contra integrității teritoriale a monarhiei.

6) Va deschide o anchetă judiciară contra partizanilor complotului din 28 Iunie, cari se află pe teritoriul sârbesc. Organe delegate de guvernul austro-ungar vor participa la aceste demersuri.

7) Va proceda de urgență la arestarea maiorului Volja Tankalci și a numitului Milan Ţiganovici, funcționar al statului sârbesc, compromiși prin rezultatele instrucțiunii din Serajevo.

8) Va împedeca prin măsuri escelente concursul autorităților sârbești în traficul ilicit al armelor și explozibililor peste graniță; va destitui și pedepsi cu asprime pe funcționarii serviciului dela granița Sabatz și Loznica vinovați de a fi ajutat pe autorii crimei din Serajevo ușurându-le trecerea graniței.

9) Va da guvernului austro-ungar explicațiuni asupra cuvintelor de nejustificat ale înalților funcționari sârbi, atât din Serbia cât și din străinătate cari, cu toată pozițiunea lor oficială, nu au ezitat, după atentatul din 15 (28) Iunie, să exprime în interviuri, păreri ostile monarhiei austro-ungare, și în fine.

10) Va încunoștiința neîntârziat pe guvernul austro-ungar de executarea măsurilor enunțate în punctele precedente.

Guvernul austro-ungar așteaptă răspunsul guvernului regal, cel mai târziu până Sâmbătă 12 (25) ale acestei luni, ora 6 seara.

Un memoriu cu privire la rezultatele instrucțiunii din Serajevo și privitor la funcționarii menționați la punctele 7 și 8 este anexat la această notă.

Berlin, 24. — Aci domnește convingerea, că a fost imposibil să se mai amâne demersul Austro-Ungariei, fără a se aduce monarhiei prejudicii. La Viena s'au luat în considerație toate eventualitățile posibile și s'au luat măsurile necesare. Dacă vre-unei Puteri i ar trece prin minte să se amestece în conflictul Monarhiei cu Serbia, acest amestec va fi considerat de Germania ca nejustificat.

S'au luat toate măsurile necesare ca Monarhia să poată aplana acest conflict singură, fără amestec străin.

Belgrad 24 Iulie. Statul general major, a ținut eri sară sub președinția principelui moștenitor o consfățuire. Asupra acestor constatări se păstrează cel mai mare secret.

Ședința de azi a camerei ungare.

Budapesta, 24 Iulie. După deschiderea ședinței de azi a camerei Tisza declară, că eri s'a făcut demarșul la Belgrad. Premierul Ungariei declină dela sine în numele țării, pe care o reprezintă, toate consecințele fatale, pe cari demarșul le poate avea pentru Serbia. Declară, că în cât pentru monarhie, ea va ști să poarte eventualele consecințe. Apelează la sentimentele de patriotism ale deputaților rugându-i ca având în considerare situația grea, esternă, să treacă peste micile mizerii de partid și să-și unească forțele spre binele comun.

Răspunde contele Andrassy spunând, că opoziția va ști să-și facă datorința, când e vorba de a apăra prestigiul țării. Roagă tot odată pe premier, ca având în vedere situația grea să amâne ședința.

Tisza reflectează mulțumind contelei Andrassy pentru această asigurare, spunând, că nu se putea aștepta la un alt răspuns din partea unui Andrassy. Incât despre amânarea ședințelor, contele Tisza declară, că nu vede situația tocmai așa de gravă pentru ca să facă aceasta. Se vor desbata deci proiectele dela ordinea zilei.

Din desp. Asociațiunei.

— Convocări —

Din însărcinarea Comitetului »Asociațiunei«, lăvit prin aceasta pe toți acei se interesează de înalțarea și cultura poporului român, din Desp. Cincă mare, la adunarea pentru reorganizarea Despărțământului, ce se va ține în Cinc, Duminecă în 2 Aug. n. a. c. în școala gr. or. ora 2 d. a.

Programul: 1. Deschiderea adunării și denumirea unui notar și a unui casar adhoc; 2. Descrierea de membri; 3. Alegerea membrilor în Comitet; 4. Eventuale propuneri; 5. Deschiderea adunării.

Fofeldea, 20 Iulie 1914.

N. Petra Petrescu, delegat al Asoc.

Despărțământul VII (Hațeg), al »Asociațiunei« pentru literatura română și cultura poporului român. Își va ține adunarea cercuală anuală Duminecă în 9 August st. n. a. c. în biserica gr. or. din Boșorod la 3 oare p. m. pe lângă ordinea de zi obișnuită.

La aceasta adunare sunt invitați toți binefăcătorii și sprijinitorii »Asociațiunii«.

Din ședința comitetului cercual al desp. Hațeg, ținută la 12 Iulie n. 1914. Dr. Cornel Popescu Dr. Emil Șelariu v. președinte. secretar.

— Comitetul despărțământului Jibou al »Asociațiunei« ține a II-a adunare cercuală la 2 August. La 3 oare în Jibou (Zibib) în sala cea mare a hotelului »Unică«. Ordinea de zi: 1. La 3 oare d. m. deschiderea adunării cercuale. 2. Raporturile oficiale și esmiterea comisiunilor de censurare și de conscriere de membri. 3. Raportul comisiunilor. 4. Comemorarea la XXV. aniversarea dela moartea lui Eminescu prin conferința dnului Laurențiu Bran. 5. Eventualele propuneri. 6. Închiderea ședinței. Din încredințarea Comitetului:

Teofil Dragomir, Dr. Aurel Hetco, dir. desp. secret. desp.

Din prilejul adunării tinerimea română din Jibou și jur aranjează tot atunci o petrecere de vară în sala hotelului »Unică« sub patronajul mai multor fruntași distinși. Venitul curat este destinat pentru despărțământul »Jibou« al Asociațiunei.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu ; Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brotea.

Restaurant-grădina »Schneiderzwinger«

lângă băile săsești. — Târgul Callor

Bucătărie escelentă ardelenască. Se pot face abonamente la prânz săptămânal și lunar. Prânz pe zi (supă, rașol și friptură după listă) 1 cor. 20, Bere proaspătă, vinuri bune.

Serviciu prompt.

Rog, ca on. public și stim. oaspeți din România să-mi sprijinească întreprinderea mea.

Cu stimă Traian Surd, restaurator.

22—100

Concurs de primire.

în Internatul pedagogic gr. cat. român din Blaj.

1. Filad elevii Institutului pedagogic obligați să locuiască în Internat, toți aceia, cari doresc să se înscrie la Institutul nostru își vor înalțarea cererile de primire la Direcțiunea Institutului pedagogic gr. cat. român din Balășfalva — Blaj până în 15 August st. n. inclusive. Cel-ce au mai fost și anu trecut alumi ai internatului vor înalțarea cererile lor cu testimoniu ultim, iar aceia cari acum se înscriu pentru întâi dată cu »extras matricular de botez și testimoniu de pe anul școlar trecut. Pe lângă aceasta fiecare va alătura la cerere o declarație a părintelui ori a tuturor iscăliți de doi martori, în care acesta declară, că cunoaște condițiunile de primire și se obliga a solvi taxa anuală regulat. Iar ca rezoluțiunile să se poată expeda francate, petenții sunt rugați să alătura marcele postale de lipă.

2. Taxa de întreținere e 300 cor., pentru care sumă vor primi cvartir, vîpt, luminat, încălzit, apă caldă, în caz de lipsă medic și medicină. Fiecare elev e dator să plătească îndată la intrarea în Internat 10 cor. taxă de înscriere, de scaldă și pentru eventualele stricăciuni; suma întrecătoare se va restitu la sfârșitul anului alumnilor. Elevii cu progres cel puțin suficient și purtare morală bună vor fi împărțăți cu beneficiu de pâne (șpăli), iar cei ce nu vor avea șpăli vor plăti pentru pâne 4 cor. la lună anticipativ. Taxa de întreținere se va plăti ori în trei rate anticipative și anume lu 1 Septembrie 1 Decembrie și 1 Aprilie, ori lunar anticipativ astfel vor fi dimiși din Internat.

4. Elevii vor aduce cu sine, a) o carte de rugăciuni și anume: Mângăierea creștinului de Ioan Genț, b) 4 părechi de schimburi de pânză sau gîolgiu, bune, c) cel puțin 6 batiste, d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele, e) saltea (sac de paie) și 2 lepedeșe cearceafuri de pus pe saltea, f) 2 perini și 4 fețe de perini, g) 1 to: sau plapomă și 2 lepedeșe de plapuma, h) un lepedeu pentru acoperirea patului, cusut ori țesut cu motive naționale, i) 1 perie de vestiminte și 3 perle de încălțăminte, l) 1 perie de dinți, m) cel puțin 3 ștergare și 2 pieptini, unul des și altul rar.

4. Elevii în schimbul taxei minimele de 300 cor. vor avea proviziunea întreagă și anume: a) locuință în saie mari, luminoase, sănătoase, b) vîpt întreg, adică dejun, prînz și cină. La dejun: lapte și o franzelă; la prînz în zile de dulce supă de carne și carne fiartă ca rasol și garnitură, Duminica și în sărbători vor avea și prăjituri. În zile de post supă de legume și mîncare grosă cu lapte, ouă ori brînză; la cină în zile de dulce: friptură cu garnitură ori mîncare grosă cu carne, în zile de post mîncări făcute cu lapte, brînză ori ouă, c) spălatul și cărpitul rufelor, d) luminat în timpul recerut e) lucărit în timp de iarnă, f) în caz de boală medic, medicamente și îngrijirea de lipsă.

5) Părinții în decursul anului școlar sunt rugați să nu trimită nici un crucer pe adresa alumnilor, nici să li se dea în mîna, ci pe adresa superiorității, care se va îngriji să le procure toate cele de lipsă. De asemenea să nu le trimită nici mîncări, ci cei ce doresc să aibă și ojină să plătească 4 cor. pentru lapte și franzelă.

6. Cei ce din lipsă de loc nu vor fi primiți în internat vor putea lua vîptul la internat pentru suma minimă de 20 cor. la lună, plus 4 cor. pentru pîne.

7. Alunții se vor prezenta cu rezoluțiile însoțiți de părinți sau îngrijitorii lor, vor plăti taxele prescise și vor da înțelegem obiectele.

Blaj, la 18 Iulie 1914.

Direcțiunea Internatului pedagogic din Blaj.

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Bentura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștientoase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondiale renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeala absolută până la cea din urmă picătură. Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrația isvorului, Iosef György,
Șepsibodok (Ardeal).

8-200.

VICTOR PURI

Brașov, Strada Costița de jos Nr. 2.

Magazin cu Articole pentru Menaj Cristalerie și Porțelanuri Apararate și sticle

REX și ULTREFORM

cu prețuri de fabrică

Atelier Special de Rame pentru încadrat tablouri.

1-50

(2)

De vânzare

Casele din Str. Valea Morilor a) Nr. 3 (în Piața Prundului), sunt de vânzare din mîna liberă.

Doritorii de a le cumpăra să se adreseze la: Traian Purcărea, tipografia Ciurcu & Comp. Str. Hirscher Nr. 11.

8-4

Anunțuri

primește Administrațiunea Gazetei Transilvaniei cu prețurile cele mai MODERATE.

No. 560/914 not.

Publicațiune.

Primăria comunei Galacz (Fogaras) aduce prin aceasta la cunoștință publică, că pentru a da în întreprindere edificarea caselor comunale pentru cartier notari l—ce să vor zidi în strada principală No. 235—va ținea în 9. August 1914 st. n. la 11-ore a. m. o licitațiune publică minuendă, în cancelaria notarială.

Prețul de strigare e 13047.K 56f. vadiul 10 0/0. Înainte de începerea licitațiunii verbale se vor primi și oferte închise.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile mai detailate să pot vedea în cancelaria notarială.

Galacz, la 20 Iulie 1914.

Petru Lazar Ioan Tulbure
primar. notar. 1-1

AVIS.

Cu începere de azi se vinde în magazia de sub stat (lângă Biroul de expediție Aronsohn)

Un vagon cu vase frumoase de porcelan

cu prețuri ieftine.

Vase frumoase de porcelan dela 6 bani în sus. În deposit se află vase colorate, aurite și albe, farfurii, castroane, filigene de cafea și ceai, tăvițe de sandrih, tave colorate și aurite, servis complet de masă, vase pentru cafenele și birturi. Servis frumos, colorat și aurit pentru 12 persoane 30 cor.

CASINO din SINAIA

funcționează regulat din luna Iunie până la finea lunii Octomvrie.

MARI ATRACȚIUNI

Teatru de comedie * Teatru de operă și operetă * Teatru de varietăți senzational cu cei mai celebrii artiști din Europa.

Notăți bine! În fiecare săptămână schimbare totală de program.

În fiecare Sâmbătă și Duminică serbări și reprezentații extraordinare cu acelaș preț moderat.

2 mari orchestre de artiști din Paris și Montecarlo.

TAILOR FOR GENTLEMEN

M. NEUMANN

CENTRALA:

FURNIZORUL CURȚEI ȘI CAMEREI IMPERIALE REGALE

WIENA

SUCURSALE:

BRAȘOV

BUDAPESTA

Mare Depozit de Haine pentru Bărbați, Băeți și Fetite

** Toate în calitățile cele mai bună și croială elegantă, prețuri originale, fixe ** || Cereți catalogul nostru ilustrat. **